

Pojęcie „wspólnota” oznacza, że jakaś zbiorowość ludzka weszła w wyższe stadium rozwoju (*communaute locale, local community*) charakteryzujące się istotnym stopniem zintegrowania społecznego, zdolnością do samoorganizacji w imię wspólnych celów oraz istnieniem stosunkowo rozległych wątków wspólnej świadomości społecznej, zdeterminowanej warunkami lokalnymi. Dzięki temu częstokroć powstają i funkcjonują w życiu społeczności lokalnej, czyli wspólnoty, tak cenne wartości jak lokalny patriotyzm wraz z solidarnością i zaradnością grupową mieszkańców.

„Wspólnota” wywodzi się od słowa „wspólny”, które ma wiele znaczeń i synonimów:

- wspólny jako połączony, zjednoczony, łączny, zorganizowany, zrzeszony, skupiony, zespolony, powszechny,
- wspólny jako publiczny, społeczny, obywatelski, kooperatywny, stowarzyszony,
- wspólny jako zespołowy, grupowy, kolektywny,
- wspólny jako wzajemny, wielostronny, solidny, zaprzyjaźniony.

Rodzajem wspólnoty jest wspólnota samorządowa. Ma to swoje potwierdzenie w ustawie zasadniczej. *Ogół mieszkańców jednostek zasadniczego podziału terytorialnego stanowi z mocy prawa wspólnotę samorządową* - wynika z art. 16 ust. 1 Konstytucji RP. Województwo, powiat, gmina są zatem traktowane jako związek mieszkańców danego obszaru - korporacja terenowa.

Dla uznania danej osoby za członka wspólnoty samorządowej nie ma znaczenia czas zamieszkiwania w gminie. Orzekł o tym Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu w wyroku z 22 stycznia 2008 r., sygn. akt IV SA/Wr 541/07, w którym czytamy: *Wspólnotę samorządową tworzą z mocy prawa wszyscy mieszkańcy gminy, bez względu na okres zamieszkiwania na jej terenie.*

W skład wspólnoty wchodzi nie tylko obywatele, ale również cudzoziemcy i bezpaństwowcy.

Sam fakt przebywania na tym terytorium (gminy, powiatu czy województwa) może tym samym oznaczać, że obywatel zostaje członkiem wspólnoty samorządowej. A zatem to przebywanie o charakterze trwałym, koncentrowanie interesów życiowych w określonym miejscu pobytu, na określonym terytorium, wyodrębnionym przez odpowiednią władzę państwową (ustawę lub w innej formie prawnej – np. sołectwo czy osiedle wyodrębnione na podstawie uchwały rady gminy), zalicza automatycznie do wspólnoty zamieszkującej to terytorium.

Jednym ze sposobów pojmowania czym jest samorząd jest przyjęcie, że jest to sprawowanie administracji przez zbiorowość zainteresowanych osób. W przypadku samorządu terytorialnego chodzi o osoby zamieszkałe na danym terenie. Takie stanowisko potwierdza także wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z 3 kwietnia 2014 r., sygn. akt II SA/Go 210/14, w którym sąd podkreśla, że *wspólnotę samorządową tworzą jej mieszkańcy. Przynależność do wspólnoty samorządowej powstaje z mocy prawa w związku z zamieszkiwaniem na terenie danej jednostki i trwa tak długo, jak długo dana osoba tam zamieszkuje.*

Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej nie wchodzi w skład wspólnoty samorządowej, nawet jeżeli mają siedzibę na terenie gminy.

Dla przynależności do wspólnoty samorządowej nie mają znaczenia okoliczności subiektywne, takie jak wiek, płeć, rasa, narodowość, obywatelstwo, wyznanie, zdolność do czynności prawnych itp., jakkolwiek

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: sobota, 09, wrzesień 2017 11:08

Sylwia Cyrankiewicz-Gortyńska

Odsłony: 8847

---

w pewnych sytuacjach mogą one określać i różnicować zakres uprawnień poszczególnych członków wspólnoty, np. wiek i obywatelstwo w zakresie prawa wyborczego. Przy czym posiadanie praw publicznych i obywatelskich nie jest warunkiem przynależności do wspólnoty, wpływa tylko na zakres uprawnień przysługujących poszczególnym członkom i - w mniejszym stopniu - na obowiązki wspólnoty względem jej członków (pozbawienie mieszkańca gminy praw publicznych i obywatelskich nie ogranicza obowiązków gminy w zakresie zapewnienia mu opieki społecznej, świadczeń z tytułu bezrobocia, pomocy w razie klęski żywiołowej, itp.).

Odwołanie się przez Konstytucję do idei „wspólnoty”, co czyni z jednostek samorządu terytorialnego istotny element społeczeństwa obywatelskiego – powinno nadawać szczególne zabarwienie działalności jednostek samorządowych i preferować pewne, adekwatne dla tego określenia, metody postępowania. Jednostki te powołane są jednak do skutecznego rozwiązywania problemów społecznych, co musi się niejednokrotnie wiązać z okazywaniem przez nie władczego charakteru swej działalności.

Źródło: Andrzej Szewc w: Gabriela Jyż, Zbigniew Pławecki, Andrzej Szewc, Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz, wyd. IV, opublikowano: LEX 2012; Bogdan Dolnicki Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz, opublikowano: WK 2016; Dorota Fleszer : Samorząd terytorialny jako wspólnota obywatelska, Roczniki Administracji i Prawa nr XVI(1); Paweł Sarnecki w: Leszek Garlicki (red.), Marek Zubik (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Tom I, wyd. II.